

ONTWERP-OPERATIONEEL GRONDWATERBELEID

1 Algemeen

1.1 Toepassingsgebied

Deze beleidsnotitie is van toepassing op grondwateronttrekkingen en grondwaterinfiltraties die vallen onder het bevoegd gezag van Waterschap Zuiderzeeland. Sinds de invoering van de Waterwet (december 2009) is het waterschap verantwoordelijk voor de regulering van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Middels deze beleidsnotitie worden een aantal aanpassingen gedaan, ten aanzien van het operationeel grondwaterbeheer.

1.2 Begripsbepalingen

Agrarische onttrekking: grondwateronttrekking ten behoeve van gewasbescherming, bevloeiing, agrarische bedrijfshygiëne of veedrenking;

Grondwaterbeschermingsgebied: door de provincie aangewezen gebied waar regels van toepassing zijn die dienen ter bescherming van de kwaliteit van het grondwater. Dit met oog op de waterwinning ten behoeve van drinkwater;

Boringsvrije zone: Door de provincie ingesteld gebied. Het doel van boringsvrije zones is het diepe grondwater beschermen, zodat dit water kan worden gebruikt voor de openbare drinkwatervoorziening. Boringsvrije zones zijn ingesteld in Zuidelijke Flevoland en rond de huidige grondwaterwingebieden van Bremerberg, Fledite, Harderbroek en Spiekzand;

Onttrekken: onttrekken van grondwater door middel van een onttrekkingsvoorziening;

Onttrekkingsvoorziening: inrichting of werk bestemd voor het onttrekken van grondwater;

grondwaterinfiltraties: in de bodem brengen van water, ter aanvulling van het grondwater, in samenhang met het onttrekken van grondwater;

Kernzone en binnenbeschermingszone: door het waterschap aangewezen gebied waar regels zijn gesteld ter bescherming van de waterkering

1.3 Raakvlakken met andere wet- en regelgeving

In de Omgevingsverordening Flevoland zijn regels gesteld ten aanzien van grondwater die vallen onder de bevoegdheid van de Provincie Flevoland. Met het nieuwe operationele grondwaterbeleid is rekening gehouden met de Omgevingsverordening Flevoland.

Voor het onttrekken en/of infiltreren van grondwater in de kernzone of binnenbeschermingszones van een waterkering geldt ook het van toepassing zijnde beleid van de betreffende waterkering.

Voor het in een oppervlaktewaterlichaam lozen van het onttrokken grondwater gelden de regels zoals genoemd in afdeling 4.3 van de Waterschapsverordening.

2 Aanleiding

Sinds de invoering van de Waterwet (december 2009) is het waterschap verantwoordelijk voor de regulering van grondwateronttrekkingen en -infiltraties. Destijds is het grondwaterbeleid 1 op 1 overgenomen van de Provincie Flevoland en is het beleid afgestemd op de Verordening voor de fysieke leefomgeving (VFL) van de Provincie Flevoland. Het grondwaterbeleid is verwerkt (algemene regels) in de Keur van het waterschap en het Waterbeheerplan. Mede op basis van een in 2011 uitgevoerde evaluatie, heeft er een herijking plaatsgevonden van het grondwaterbeleid. Eén van de conclusies van de evaluatie van het operationele grondwaterbeleid was dat het niet

duidelijk is of het vigerende beleid (specifiek de grenswaarden waarboven de meldingsplicht en vergunningplicht van toepassing is) voldoende aansluit op de Flevolandse situatie.

3. Doelstellingen

Met het vaststellen van het operationeel grondwaterbeleid wordt invulling gegeven aan de volgende doelstellingen:

1. Grenswaarden beter laten aansluiten bij de Flevolandse praktijk;
2. Wegnemen van tegenstrijdigheden in het huidige operationele grondwaterbeleid;
3. Uniformeren van het huidige grondwaterbeleid;
4. Grondwaterbeleid sluit beter aan bij de ontwikkelingen in Flevoland;
5. Implementatie in de Waterschapsverordening.

3.1 Grenswaarden beter laten aansluiten op de Flevolandse praktijk

De grenswaarden voor een meldplicht dan wel een vergunningplicht zijn destijds door de provincie 1 op 1 overgenomen uit de grondwaterwet. Deze grenswaarden zijn in bepaalde gevallen te streng (te laag). Naar verwachting kunnen grotere debieten worden onttrokken voordat er mogelijke schade optreedt. Aan de andere kant laat een studie van de provincie zien dat bij toepassing van de huidige grenswaarden, bij sommige agrarische onttrekkingen lokaal wel reeds verziltingsverschijnselen optreden. Een voorgestelde evaluatie van het grondwaterbeleid vanaf 2025 zal hierover meer inzicht moeten geven. De uitkomst van de evaluatie kan aanleiding zijn voor aanpassingen van het grondwaterbeleid.

3.2 Wegnemen van tegenstrijdigheden

In het huidige operationele grondwaterbeleid zitten tegenstrijdigheden. Een voorbeeld hiervan is dat voor een tijdelijke onttrekking met een debiet van 140 m³ per uur en maximaal debiet van 100.000 m³ per maand geregeld is middels een meldingsplicht en een permanente onttrekking van meer dan 10 m³ per uur ten behoeve van veedrenking geregeld is middels de vergunningplicht.

3.3 Uniformeren van het grondwaterbeleid

In het huidige grondwaterbeleid worden momenteel 4 verschillende permanente agrarische doeleinden onderscheiden (veedrenking, agrarische bedrijfshygiëne, gewasbescherming en beregening en bevloeiing). In de praktijk wordt in de meeste gevallen gebruik gemaakt van één bron die vervolgens voor de verschillende doeleinden wordt ingezet. Het is niet te achterhalen waarom de provincie destijds dit onderscheid gemaakt heeft.

3.4 Grondwaterbeleid beter laten aansluiten bij ontwikkelingen in Flevoland

Bepaalde gebiedsontwikkelingen in Flevoland geven aanleiding om het huidige operationele grondwaterbeleid aan te passen. Voorbeelden hiervan zijn gebiedsontwikkeling Oosterwold en de totstandkoming van een aantal grote windparken.

3.5 Implementatie in de Waterschapsverordening

Vanwege het inwerkingtreden van de Omgevingswet per 1 januari 2023 is momenteel de vaststelling van een Waterschapsverordening in voorbereiding. De aanpassingen vanwege het operationeel grondwaterbeleid kunnen worden meegenomen in de nieuwe waterschapsverordening.

4 Beleidswijzigingen

De hierboven genoemde doelstellingen hebben geleid tot een heroverweging van het operationele grondwaterbeleid en hebben tot de volgende aanpassingen geleid:

- 1) In de huidige Keur zijn alle grondwateronttrekkingen $< 1 \text{ m}^3/\text{uur}$ vrijgesteld van meldingsplicht. Deze vrijstellingsgrens van $1 \text{ m}^3/\text{uur}$ komt te vervallen voor het gebied Oosterwold.
- 2) Alle agrarische onttrekkingsdoeleinden zijn samengevoegd, met als doel een overzichtelijkere situatie. De grenswaarde voor alle agrarische doeleinden is hiermee $60 \text{ m}^3/\text{uur}$ geworden. Vanaf $60 \text{ m}^3/\text{uur}$ en hoger geldt een vergunningplicht en beneden $60 \text{ m}^3/\text{uur}$ geldt een meldingsplicht.
- 3) De grenzen bij tijdelijke grondwateronttrekkingen, zoals bronneringen, zijn vertaald naar uurdebieten in plaats van hoeveelheden per maand.
- 4) De onttrekkingen voor overige doeleinden, waaronder industriële onttrekkingen ($< 10 \text{ m}^3/\text{uur}$), zijn nu niet langer per kwartaal gelimiteerd, maar mogen permanent worden uitgevoerd.

In bijlage 1 is een uitwerking opgenomen van het operationeel grondwaterbeleid van keur naar de waterschapsverordening.

4.1 Toelichting op geen vrijstelling meldingsplicht voor gebied Oosterwold

Oosterwold is een groen, agrarisch gebied tussen Almere en Zeewolde. Sinds 2014 wordt hier de gebiedsinrichting geheel aan het eigen initiatief overgelaten. Dat betekent dat iedereen op elke plek een kavel mag uitzoeken. Behalve een overzichtelijk aantal spelregels zijn er geen beperkingen wat betreft functies en kavelgroottes. Onder Oosterwold ligt een grondwaterbeschermingsgebied. Dit is een boringsvrije zone. In deze boringsvrije zone zijn er beperkingen, zoals bijvoorbeeld de toepassing van bodemenergiesystemen, of in de keuze van heipalen.

Door het waterschap is geconstateerd dat door de ontwikkelingen in het gebied Oosterwold er een enorme toename is van het aantal grondwateronttrekkingen. Het onttrokken grondwater wordt toegepast voor allerlei doeleinden, zoals bijvoorbeeld beregening of blusvoorzieningen. Om een goed overzicht te hebben van het aantal onttrekkingen en de mogelijke effecten van het forse aantal onttrekkingen is het wenselijk dat alle onttrekkingen in het gebied Oosterwold, dus ook de onttrekkingen van minder dan 1 m^3 per uur, worden gemeld bij het waterschap. Een meldingsplicht maakt een toekomstige monitoring van de effecten een stuk eenvoudiger.

4.2 Toelichting op de samenvoeging van agrarische onttrekkingsdoeleinden

Vanuit handhaafbaarheid van de regelgeving en vanuit praktische overwegingen worden de grenswaarden voor de permanente agrarische doeleinden geüniformeerd. Deze aanpassing zorgt er eveneens voor dat het grondwaterbeleid beter aansluit bij de praktijk in Flevoland. Negatieve effecten ten aanzien van grondwater worden voorsnog niet verwacht.

4.3 Toelichting op hoeveelheden per maand naar uur debieten

Vanuit handhaafbaarheid van de regelgeving en vanuit praktische overwegingen is een omzetting van debieten per maand naar debieten per uur wenselijk. Daarnaast kunnen forse onttrekkingen per uur al effecten veroorzaken ten aanzien van grondwaterstanden en zettingen van de bodem.

Deze aanpassing zorgt er eveneens voor dat het grondwaterbeleid beter aansluit bij de praktijk in Flevoland. Negatieve effecten ten aanzien grondwater worden vooralsnog niet verwacht.

4.4 Toelichting op aanpassing overige doeleinden

Vanuit handhaafbaarheid van de regelgeving en vanuit praktische overwegingen worden de grenswaarden voor de permanente overige doeleinden geüniformeerd. Deze aanpassing zorgt er eveneens voor dat het grondwaterbeleid beter aansluit bij de praktijk in Flevoland. Negatieve effecten ten aanzien grondwater worden vooralsnog niet verwacht.

Bijlage 1

Uitwerking operationeel grondwaterbeleid van Keur naar waterschapsverordening (WSV)

Permanente agrarische doeleinden

Doeleind onttrekking	Meldplicht keur	Vergunningplicht keur	Meldplicht WSV	Vergunningplicht WSV
Veedrenking	vanaf 1 m3/uur	vanaf 10 m3/uur	vanaf 1 m3/uur	vanaf 60 m3/uur
Agrarische bedrijfshygiëne	vanaf 1 m3/uur	vanaf 10 m3/uur	vanaf 1 m3/uur	vanaf 60 m3/uur
Gewasbescherming	vanaf 1 m3/uur	vanaf 10 m3/uur	vanaf 1 m3/uur	vanaf 60 m3/uur
Beregening en bevoeiing	vanaf 1 m3/uur	vanaf 60 m3/uur	vanaf 1 m3/uur	vanaf 60 m3/uur

Tijdelijke doeleinden

Doeleind onttrekking	Meldplicht keur	Vergunningplicht keur	Meldplicht WSV	Vergunningplicht WSV
Bronbemaling	vanaf 1 m3/uur en minder dan 100.000 m3/maand en een duur korter dan 6 maanden	vanaf 100.000 m3 /maand en een duur langer dan 6 maanden	vanaf 1 m3/uur en minder dan 140 m3/uur en een duur korter dan 6 maanden	vanaf 140 m3/uur en een duur langer dan 6 maanden
Proefonttrekkingen	vanaf 1 m3/uur en minder dan 100.000 m3/maand en een duur korter dan 6 maanden	vanaf 100.000 m3 /maand en een duur langer dan 6 maanden	vanaf 1 m3/uur en minder dan 140 m3/uur en een duur korter dan 6 maanden	vanaf 140 m3/uur en een duur langer dan 6 maanden
Grondsanerering	vanaf 1 m3/uur en minder dan 100.000 m3/maand en een duur korter dan 6 maanden	vanaf 100.000 m3 /maand en een duur van meer dan 6 maanden	vanaf 1 m3/uur en minder dan 10 m3/uur	vanaf 10 m3/uur
Grondwatersanerering	vanaf 1 m3/uur en minder dan 50.000 m3/maand	Vanaf 50.000 m3/maand	vanaf 1 m3/uur en minder dan 10 m3/uur	vanaf 10 m3/uur

Overige doeleinden

	Meldplicht keur	Vergunningplicht keur	Meldplicht WSV	Vergunningplicht WSV
Overige doeleinden	vanaf 1 m3/uur	vanaf 10 m3/uur en minder dan 12.000 m3/kwartaal	vanaf 1 m3/uur en minder 10 m3/ uur	vanaf 10 m3/uur

Oosterwold

	Meldplicht keur	Vergunningplicht keur	Meldplicht WSV	Vergunningplicht WSV
Onttrekking grondwater	vanaf 1 m3/uur	vanaf 10 m3/uur en minder dan 12.000 m3/kwartaal	minder dan 1 m3/ uur	vanaf 10 m3/uur of 60 m3/uur